

Vergaderjaar 2014–2015

29 453

Woningcorporaties

Nr. 356

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2014

Op 3 juni jl. boden wij u ons rapport «Toezicht op presteren woningcorporaties» aan (Kamerstuk 29 453, nr. 349). In onze verantwoording van de onderzoeksaanpak (paragraaf 1.2) geven wij aan, dat het volkshuisvestelijk toezicht niet goed was gedocumenteerd en dat wij daarom nog een poging wilden doen om door aanvullend onderzoek te achterhalen in hoeverre het volkshuisvestelijk presteren in het toezicht vóór 2008 feitelijk aandacht heeft gekregen.

In hoofdstuk 5 van ons rapport, Conclusies en aanbevelingen, concluderen we dat er weinig capaciteit voor het toezicht op de sector beschikbaar is en constateren we dat de capaciteit voor toezicht zich min of meer permanent rond de tien fte heeft bewogen.

Eerder in het rapport geven we aan, dat het opstellen van de jaarlijkse oordeelsbrieven (per woningcorporatie) met de gegeven bezetting niet zelfstandig te realiseren is. Sinds 2011, het jaar dat het volkshuisvestelijk toezicht volledig door het Ministerie van BZK wordt uitgeoefend, moeten andere onderdelen van het ministerie hiervoor gedurende ongeveer twee maanden circa 60 medewerkers beschikbaar stellen.

Inmiddels weten we iets meer. De noodzaak van het inlenen van zoveel extra medewerkers gedurende ongeveer twee maanden is terug te voeren op het opheffen in 2010 van de functie van accountmanager. Opheffing heeft plaatsgevonden in het kader van de overdracht van de portefeuille volkshuisvesting van de Minister voor WWI aan de Minister van BZK.

In de voorliggende periode 2002–2010 waren binnen het Ministerie van VROM twintig tot vijftientwintig accountmanagers actief. Deze accountmanagers gaven op basis van de jaarstukken en beleidsplannen van de corporaties een zienswijze op het presteren van de corporatie met als doel richting te geven aan de maatschappelijke prestaties en feedback te verkrijgen voor de beleidsontwikkeling. Hoewel het werk van de accountmanagers volgens het Ministerie van BZK niet onder het toezicht viel, was

er wel sprake van kruisbestuiving. De accountmanagers verrichtten werkzaamheden die ook van belang waren voor de toezichtmedewerkers (zoals het bieden van ondersteuning bij het opstellen van de jaarlijkse individuele oordelen) en brachten kennis en expertise over de sector en over afzonderlijke corporaties in. De periode 1998–2002, toen het volkshuisvestelijk toezicht beruiste bij de Inspectie Volkshuisvesting (IVH), kende een vergelijkbare praktijk. De functie van accountmanager bestond toen echter nog niet onder die aanduiding.

De informatie van de accountmanagers en hun voorgangers vormde mede de basis voor het samenstellen van het zgn. «toezichtverslag Sociale Huursector» dat de opeenvolgende bewindspersonen met een jaarlijkse toezichtbrief sedert 1998 uitbrachten aan de Tweede Kamer. In de verslagen wordt aandacht besteed aan de prestaties van de sector als geheel, en (in de periode 2003–2006) ook van categorieën corporaties in het bijzonder (zoals de corporaties actief in de G30 gemeenten).

Beïnvloeding van het presteren van de corporaties moest vooral zijn beslag krijgen via de gesprekken van de accountmanagers met de corporaties, mede op basis van de informatie uit het Toezichtverslag en de daaraan gekoppelde beleidsconclusies uit de Toezichtbrief. Vooral in de periode 2003–2006 heeft het Ministerie van VROM geprobeerd langs deze weg te sturen, en corporaties aan te spreken op hun rol in het realiseren van volkshuisvestelijke doelen. Het project Corporatieronde/ Zienswijze dat wij in het rapport beschrijven (paragraaf 4.2) als een op zichzelf staande ontwikkeling, moet daarom meer worden gezien als het sluitstuk, in 2010, van een langer lopende poging om proactief grip te krijgen op de volkshuisvestelijke prestaties.

Bovenstaande aanvulling leidt niet tot aanpassing van de conclusies en aanbevelingen in ons rapport van 3 juni jl.

Algemene Rekenkamer,

drs. A.P. Visser,
wnd. president

drs. B. Goezinne,
wnd. secretaris